

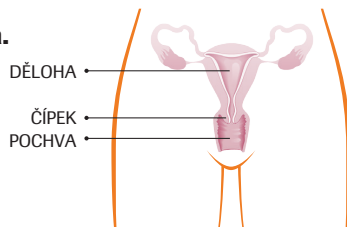
VČASNÉ ODHALENÍ RIZIKA RAKOVINY DĚLOŽNÍHO ČÍPKU

Co je rakovina děložního čípku

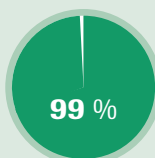
Rakovina děložního čípku je celosvětově jedním z nejčastějších nádorových onemocnění u žen.¹ Vzniká v dolní části dělohy, která se označuje jako děložní čípek nebo též děložní hrdlo.

Pokud je odhalena včas, může být úspěšně léčena.

Příčinou rakoviny děložního čípku je dlouhotrvající infekce vysoce rizikovými typy lidských papilomavirů (zkratka HPV).¹⁻³

1 žena
zemře každý den v ČR na
rakovinu děložního čípku.¹⁰

99 % rakoviny
děložního čípku je způsobeno
rakovinotvornými typy HPV.¹⁻³

Hrozí mi rakovina děložního čípku?

Gynekologové provádějí v rámci každoročních preventivních prohlídek cytologický stěr z povrchu děložního čípku, aby odhalili abnormální buňky, které mohou naznačovat změny, které předcházejí vzniku rakoviny děložního čípku.

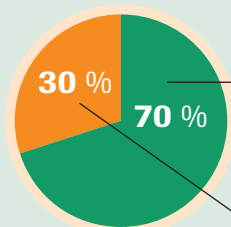
Cytologický stěr je vždy odeslán do laboratoře, kde vyškolení profesionálové provádějí jeho zrakové vyhodnocení pod mikroskopem. Cytologický stěr prokazuje buněčné změny vzniklé z různých důvodů. **Nedokáže však prokázat přítomnost HPV.**

Pomocí testu **HPV DNA** lze naopak spolehlivě zjistit,⁴ zda v těle máte infekci HPV, která by v budoucnu mohla znamenat riziko rozvoje rakoviny děložního čípku.

Co je HPV?

HPV je zkratka pro lidský papilomavirus (z angl. názvu Human papillomavirus). Jde o malý virus, který se běžně vyskytuje v populaci. Z 99,9 % se přenáší pohlavním stykem nebo kontaktem přes sliznice. Doposud bylo identifikováno více než 100 typů HPV. Pouze některé z nich (tzv. vysoce rizikové) způsobují rakovinu děložního čípku.

Za nejrizikovější jsou považovány typy HPV 16 a HPV 18, které způsobují až 70 % všech nádorů děložního čípku.⁵

70 %
rakoviny děložního čípku je způsobeno vysoce rizikovými typy HPV 16 a HPV 18.⁵

30 %
zbylých případů rakoviny děložního čípku je způsobeno jinými vysoce rizikovými typy HPV, označovanými čísly 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66, 68.⁶

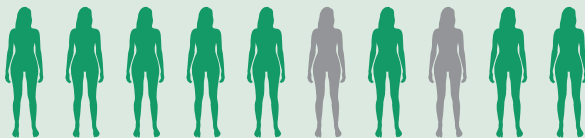
Jak se testuje HPV infekce v děložním čípku?

Vzorek pro HPV test se získává stejným způsobem jako v případě cytologie, tedy stěrem z děložního čípku.

Jeden stěr lze tedy použít pro provedení obou testů (cytologie i HPV DNA).

Na rozdíl od cytologického stěru je vzorek pro HPV DNA testován v laboratoři na speciálním přístroji **cobas®**, který dokáže přímo odhalit HPV a s ním spojené riziko přednádorových nebo nádorových změn u děložního čípku.^{4,7}

Test HPV DNA si můžete vyžádat při návštěvě u Vašeho gynekologa.

8 z 10 žen*
se s HPV setká do 50. roku svého života.⁸

*** To však neznamená, že všechny tyto ženy onemocní rakovinou děložního čípku. Ve většině případů je HPV přirozeně eliminován z těla ženy jejím imunitním systémem.**

Jaký je rozdíl mezi cytologickým stěrem a testem HPV DNA?

Cytologický stěr je mikroskopické vyšetření odebraných buněk z děložního čípku. Přestože toto vyšetření provádí zkušený profesionál, je třeba vzít v úvahu, že lidské oko je schopno zachytit buněčné změny až od určité velikosti a počtu abnormálních buněk. Výsledek je navíc významně ovlivněn kvalitou odběru.

Cytologický stěr proto nedokáže spolehlivě zachytit všechny ženy s rizikem vzniku rakoviny děložního čípku. U téměř 1/3 vyšetřených žen se cytologický nález může jevit jako normální, přestože tomu tak není.⁹

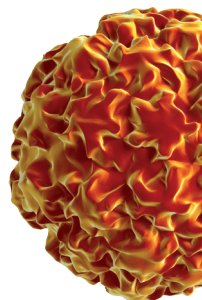
HPV DNA test prováděný na moderním laboratorním přístroji **cobas®** dokáže u každé ženy spolehlivě zjistit, zda je v odebraném vzorku z děložního čípku přítomen vysoce rizikový typ HPV.⁷

To znamená, že test HPV DNA zachytí všechny rizikové ženy.⁴

V případě, že v odebraném vzorku je prokázán vysoce rizikový typ HPV, nález je vyhodnocen jako **pozitivní.***

Negativní nález naopak znamená, že vysoce rizikové typy HPV nejsou v těle přítomny. Riziko rozvoje rakoviny děložního čípku je v takovém případě mimořádně nízké minimálně po dobu následujících 3–5 let.

*V případě prokázání přítomnosti HPV musí tento nález vyhodnotit gynekolog v kontextu s Vaší anamnézou a dalšími případnými vyšetřeními.

Ženy s pozitivním nálezem HPV DNA mohou mít různé riziko pro vznik rakoviny děložního čípku.⁴

Záleží na typu HPV⁴

Pozitivní nález přítomnosti HPV 16

U **1 ze 4 žen** jsou zjištěny přednádorové změny na čípku.

Pozitivní nález přítomnosti HPV 18

U **1 z 8 žen** jsou zjištěny přednádorové změny na čípku.

Pozitivní nález přítomnosti dalších 12 typů HPV

U **1 z 19 žen** jsou zjištěny přednádorové změny na čípku.

Důležité otázky a odpovědi

Pokud mám v těle vysoce rizikový typ HPV, znamená to, že se u mě vyvine rakovina děložního čípku?

Zdaleka ne každý, komu je zjištěn tento typ viru, onemocní rakovinou.⁴

Jeho přítomnost se v těle neprojevuje žádnými příznaky a dobře fungující imunitní systém ho většinou dokáže zneškodnit. U některých žen však může HPV v těle dlouhodobě přetrvávat a postupně vyvolat nádorové změny na děložním čípku. Proto je důležité chodit na pravidelné gynekologické prohlídky, při kterých lékař aktivně vyhledává předrakovinné změny.

Jak snížím riziko vzniku rakoviny děložního čípku?

Pravidelné vyšetření děložního čípku u gynekologa je zcela zásadní.

Riziko rakoviny děložního čípku můžete sama snížit, pokud budete dodržovat zásady bezpečného sexu (vyvarovat se častého střídání sexuálních partnerů) a také tím, že nebudete kouřit.

Odborníci současně doporučují očkování proti infekci HPV. Nejúčinnější je u mladých dívek a chlapců před zahájením sexuálního života. I očkování po zahájení sexuálního života přináší výrazné snížení rizika infekce HPV.¹¹

Pokud mám v těle HPV, znamená to, že mi byl partner nevěrný?

I když žijete v dlouhodobém vztahu s jedním partnerem, výsledky testu HPV DNA můžete mít pozitivní. Virus totiž dokáže u některých žen přežívat v těle skrytě celou řadu let. Přenos HPV se proto mohl odehrát v minulosti.

Pozitivní nález tedy není odrazem životního stylu ani Vás, ani Vašeho partnera.

Co je cobas® HPV test?⁷

Test HPV DNA na přístroji **cobas®** dokáže spolehlivě odhalit přítomnost vysoce rizikových typů HPV bez ohledu na to, jak dlouho se v těle nachází (tzn. i skrytý virus).⁷

Potvrzení přítomnosti viru (pozitivní nález) upozorňuje, že u ženy existuje riziko rozvoje přednádorových změn a nádoru děložního čípku.

Naopak nepřítomnost viru (negativní nález) znamená, že riziko vzniku nádoru v průběhu následujících 3–5 let je téměř nulové.

1. WHO 2018. www.who.int/prevention/diagnosis-screening/cervical-cancer. 2. Karsa L, et al. Papillomavirus Research 1. 2015; 22-31. 3. Saslow D, et al. A Cancer Journal for Clinicians. 2012;62(3): 147-172. 4. Wright TC, et al. Gynecologic Oncology 136 (2015)189-197. 5. Bosh FX, et al. J Natl Cancer Inst Monogr. 2003;31: 3-13. 6. Demarco M, et al. J Clin Microbiol. 2018;56(5): e01910-17. 7. cobas® HPV Test. Příbalový leták 2018. 8. Gattoc L, et al. Obstet Gynecol Clin N Am 40 (2013) 177-197. 9. Leyden WA, et al. J Natl Cancer Inst.2005;97(9): 675-683. 10. www.svod.cz 2016. 11. www.hpv-guide.cz

Test HPV DNA na přístroji cobas® si můžete vyžádat při návštěvě u Vašeho gynekologa.

Více informací najdete na www.nenechtonahode.cz nebo www.hpv-college.cz